

Konkluzje Rady w sprawie edukacji cyfrowej w europejskich społeczeństwach opartych na wiedzy

(2020/C 415/10)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

UWZGLĘDNIAJĄC:

1. Tło polityczne przedstawione w załączniku,

PODKREŚLAJĄC, ŻE:

2. Wysokiej jakości i włączające kształcenie i szkolenie jest jednym z atutów Europy opartej na wartościach demokratycznych i ideałach oświeceniowych. Rozpowszechnienie technologii cyfrowych i dostęp do internetu otwierają nowe możliwości, ale i powodują nowe wyzwania.
3. Nabiera tempa transformacja cyfrowa naszych społeczeństw opartych na wiedzy i rośnie dostępność usług i danych cyfrowych. Oznacza to również zmiany na rynku pracy i nowe profile zawodowe oraz zapotrzebowanie na kompetencje cyfrowe ⁽¹⁾ w kontekście umiejętności na miarę XXI w. W długiej perspektywie rosnący wpływ sztucznej inteligencji ⁽²⁾ spotęguje skutki transformacji cyfrowej naszych społeczeństw opartych na wiedzy i może być w przyszłości źródłem obiecujących nowych możliwości w zakresie uczenia się, nauczania i szkolenia. Wysokiej jakości i włączające kształcenie i szkolenie ma kluczowe znaczenie, by wszystkie osoby i wszyscy obywatele mogli zrozumieć te zmiany, uczestniczyć w nich i je kształtować.
4. Pandemia COVID-19 i jej obecny wpływ na europejskie systemy i instytucje edukacyjne uwypuklają pilną potrzebę lepszego zrozumienia i ciągłej oceny zastosowań, korzyści i wyzwań związanych z technologiami edukacji cyfrowej ⁽³⁾ oraz zrozumienia i oceny poziomów kompetencji cyfrowych, także w kontekście uczenia się przez całe życie.
5. Pandemia COVID-19 uwidoczniała też pilną potrzebę przyjęcia całościowego podejścia do edukacji cyfrowej. Aby sprostać obecnym potrzebom, wysokiej jakości i włączające kształcenie i szkolenie musi obejmować cyfrowe i niecyfrowe formy uczenia się i nauczania, w tym podejścia takie jak uczenie się mieszane ⁽⁴⁾ oraz uczenie się na odległość ⁽⁵⁾. Stwarza to szansę poprawy kształcenia i szkolenia zorientowanego na osobę uczącą się zgodnie ze szczególnymi potrzebami danej osoby.
6. Edukacja cyfrowa ⁽⁶⁾ jest warunkiem wstępnym, by wspierać kształtowanie transformacji cyfrowej, realizację kształcenia i szkolenia ustawicznego oraz uczenia się przez całe życie, a także umożliwić wysokiej jakości i włączające kształcenie i szkolenie dla wszystkich. Dlatego należy uwzględnić jej wymiar społeczny i postrzegać ją jako część głębokiej zmiany kulturowej. Ta zmiana kulturowa to niezbędny krok, by umożliwić wszystkim osobom i wszystkim obywatelom korzystanie z danych, infrastruktury i technologii cyfrowych w sposób pewny i bezpieczny, z należyтым poszanowaniem przepisów o ochronie danych, oraz aktywne uczestniczenie w decyzjach politycznych, rozwoju społecznym i w rynku pracy.

⁽¹⁾ Jak stwierdzono w załączniku do zalecenia Rady w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2018/C 189/01), kompetencje cyfrowe obejmują pewne, krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i interesowanie się nimi do celów uczenia się, pracy i udziału w społeczeństwie. Obejmują one umiejętność korzystania z informacji i danych, komunikowanie się i współpracę, umiejętność korzystania z mediów, tworzenie treści cyfrowych (w tym programowanie), bezpieczeństwo (w tym dobrostan cyfrowy i kompetencje związane z cyberbezpieczeństwem), kwestie dotyczące własności intelektualnej, rozwiązywanie problemów i krytyczne myślenie.

⁽²⁾ Sztuczna inteligencja (AI) odnosi się do systemów informatycznych, które przejawiają inteligentne zachowanie polegające na analizowaniu własnego środowiska i podejmowaniu działań o pewnym stopniu autonomii, by osiągnąć konkretne cele.

⁽³⁾ Do celów niniejszych konkluzji przez technologie edukacji cyfrowej rozumie się technologie, które poprzez tworzenie i wykorzystanie odpowiednich procesów i zasobów technologicznych i zarządzanie nimi umożliwiają ułatwianie uzyskiwania wyników przez osoby uczące się oraz analizowanie i poprawę tych wyników.

⁽⁴⁾ W tym kontekście przez uczenie się mieszane rozumie się podejście pedagogiczne polegające na łączeniu uczenia się opartego na kontakcie osobistym i e-uczenia się, dające osobie uczącej się pewien stopień kontroli co do czasu, miejsca, ścieżki i tempa.

⁽⁵⁾ Do celów niniejszych konkluzji mianem uczenia się na odległość określa się tryb uczenia, który umożliwia organizowanie i realizowanie nauczania i uczenia się na odległość (np. z wykorzystaniem zasobów radiowych, telewizyjnych, internetowych lub elektronicznych).

⁽⁶⁾ Edukacja cyfrowa obejmuje dwie odmienne, choć dopełniające się perspektywy: pedagogiczne zastosowanie technologii cyfrowych w celu wspierania i usprawniania nauczania, uczenia się i oceny oraz rozwijanie kompetencji cyfrowych osób uczących się oraz kadry sektora kształcenia i szkolenia.

7. Edukacja cyfrowa powinna być zorientowana na osobę uczącą się i wspierać wszystkie osoby i wszystkich obywateli w rozwijaniu osobowości i umiejętności w sposób pewny, swobodny i odpowiedzialny. Jako integralny element wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia edukacja cyfrowa powinna opierać się na zasadach rzetelności i zaufania do jakości takiej edukacji. Powinna ona także przyczyniać się do poprawy dostępności treści edukacyjnych i metod pedagogicznych, do skuteczniejszego włączenia społecznego, a także do lepszego nabywania kompetencji, tym samym wspierając osiąganie sukcesu edukacyjnego przez wszystkich. Edukacja cyfrowa powinna uwzględniać nowo pojawiające się technologie, takie jak sztuczna inteligencja, oraz ich bezpieczne, rzetelne z pedagogicznego punktu widzenia i etyczne zastosowanie.
8. Edukacja cyfrowa powinna także uwzględniać dobrostan osób uczących się, nauczycieli, trenerów i edukatorów, a także rodziców i opiekunów, na przykład w odniesieniu do bezpiecznych warunków nauki. Powinna też służyć ułatwianiu dostępu do informacji wszystkim obywatelom oraz promowaniu aktywnego kulturalnego, gospodarczego i społecznego uczestnictwa w europejskich społeczeństwach opartych na wiedzy.
9. Edukacja cyfrowa powinna pomagać w rozwijaniu świadomości obywatelskiej, w tym obywatelstwa cyfrowego (?), poprzez wspieranie kompetencji obywatelskich. Obejmują one krytyczne podejście do informacji, umożliwiające obywatelom poruszanie się w świecie cyfrowym i zrozumienie podstawowych wartości, jakimi są demokracja i wolność wypowiedzi.
10. Każdy Europejczyk powinien mieć możliwość aktywnego włączenia się w transformację cyfrową społeczeństwa i korzystania z odpowiednich, dostępnych i bezpiecznych warunków nauki. Zawsze respektowane musi być prawo człowieka odnoszące się do jakościowego i włączającego kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie, określone w Europejskim filarze praw socjalnych i chronione przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej.
11. Aby zamknąć przepaść cyfrową między kobietami a mężczyznami w dziedzinach związanych z ICT i w STEM, kluczowe znaczenie ma stosowanie podejścia uwzględniającego aspekt płci we wszystkich rodzajach i na każdym poziomie kształcenia i szkolenia.
12. Kwestią zasadniczą jest dostęp do wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia wspieranych technologiami cyfrowymi. Niezależnie od kluczowej roli uczenia się i nauczania opartego na kontakcie osobistym oraz korzyści płynących z takiego formatu, dostęp do wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia za pośrednictwem i z wykorzystaniem technologii edukacji cyfrowej jest warunkiem wstępnym przyszłej zdolności funkcjonowania europejskich społeczeństw opartych na wiedzy, a także europejskiego systemu innowacji, który umożliwia transformację ekologiczną i cyfrową, zapewnia zrównoważony wzrost, miejsca pracy i możliwości oraz wspiera rozwój osobisty.
13. Podstawą silnej Europy jest kultura wspólnych wartości, dzielenia się, odnawiania i otwartości na nowe formy kontaktów, a także uczestnictwo i współpraca między obywatelami, instytucjami edukacyjnymi, sektorem prywatnym i różnymi krajowymi systemami edukacji. Społeczności internetowe (?), które wymieniają się praktykami (na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym), są bardziej widoczne i będą się rozwijać w przyszłości.

ŚWIADOMA, ŻE:

14. Zgodnie z zasadą pomocniczości za treści nauczania i organizację systemów edukacji odpowiadają państwa członkowskie.
15. Edukacja cyfrowa jest realizowana w różnym stopniu w ramach różnych rodzajów i na różnych poziomach kształcenia i szkolenia w poszczególnych państwach członkowskich i w całej Unii. Doświadczenia w zakresie stosowania technologii edukacji cyfrowej są różne w poszczególnych krajach Unii i zależą w dużej mierze od ram politycznych i ram zarządzania, infrastruktury i zaplecza technicznego, a także od zasobów finansowych i ludzkich. Obejmują one w szczególności dobrze przygotowanych nauczycieli, trenerów, edukatorów i pozostałych członków kadry pedagogicznej i administracyjnej, w tym kadry kierowniczej instytucji edukacyjnych.

(?) Obywatelstwo cyfrowe to zestaw obejmujący wartości, umiejętności, postawy, wiedzę i krytycyzm, które są niezbędne obywatelom w erze cyfrowej. Cyfrowy obywatel wie, jak korzystać z technologii i jest w stanie w sposób kompetentny i pozytywny wchodzić z nimi w interakcje.

(?) Nauczyciele, trenerzy, edukatorzy i pozostali członkowie kadry pedagogicznej są często użytkownikami rozmaitych portali internetowych i członkami społeczności internetowych, np. europejskich e-platform takich jak EPALE, europejska platforma internetowa dla szkół School Education Gateway, eTwinning itp. Mogą też uczestniczyć w szerszych międzynarodowych społecznościach internetowych np. za pośrednictwem organizacji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych.

16. Pandemia COVID-19 pociągnęła za sobą szybką reakcję w obliczu kryzysu. Państwa członkowskie zamknęły większość swoich placówek edukacyjnych i nakazały instytucjom zapewnienie ciągłości nauczania, szkolenia, uczenia się i oceny głównie za pomocą rozwiązań zdalnych.
17. Środki podjęte przez państwa członkowskie i ich instytucje edukacyjne zgodnie z krajowymi uwarunkowaniami uwytknęły znaczenie zrozumienia edukacji cyfrowej, pomogły zwiększyć zdolności cyfrowe systemów kształcenia i szkolenia i zapewniły nauczycielom, trenerom, edukatorom i pozostałym członkom kadry pedagogicznej możliwości rozwoju zawodowego.
18. Jednak pomimo wielkich wysiłków podejmowanych przez wszystkie państwa członkowskie reakcja w obliczu kryzysu dotycząca ułatwienia rozwiązań zdalnych ujawniła wspólne wyzwania i słabości w systemach kształcenia i szkolenia w całej Unii:
 - a) W trakcie pandemii COVID-19 często okazywało się, że niektóre osoby uczące się, w różnym stopniu w poszczególnych państwach członkowskich, nie mogły w pełni skorzystać z prawa do kształcenia i szkolenia ze względu na brak odpowiedniego dostępu fizycznego i technologicznego⁽⁹⁾.
 - b) Bezprecedensowe wyzwanie związane z pandemią COVID-19 ujawniło pilną potrzebę lepszego wyposażenia wszystkich w kompetencje cyfrowe, tak by wszystkim osobom i obywatelom zapewnić równy dostęp do kształcenia i szkolenia, zwłaszcza w sytuacjach, w których kształcenie i szkolenie odbywa się w sposób zdalny. Szczególne trudności napotykały osoby uczące się o specjalnych potrzebach.
 - c) Choć pandemia COVID-19 przyspieszyła przechodzenie na edukację cyfrową, rozwój i stosowanie nowych form przekazywania wiedzy może, jeśli nie odbywa się w sposób celowy i przemyślany, powielać bardziej tradycyjne wzorce nauczania i uczenia się.
 - d) Pandemia COVID-19 stanowi wyzwanie, jeśli chodzi o ciągłość działań w zakresie kształcenia i szkolenia mających charakter transnarodowy. Dotyczy to kształcenia i szkolenia transgranicznego, a także mobilności w ramach programu Erasmus+, w szczególności mobilności osób uczących się i kadry w dziedzinie szkolnictwa wyższego i kształcenia i szkolenia zawodowego.
 - e) Zamknięcie instytucji edukacyjnych wywołane COVID-19 spowodowało zmianę roli nauczycieli, trenerów, edukatorów i pozostałych członków kadry pedagogicznej, którzy musieli znaleźć nowe sposoby utrzymania kontaktu z osobami uczącymi się i wspierać je w samodzielnej pracy, czy to w warunkach uczenia się opartego na współpracy, czy w inny sposób. Uwidocznili też potrzebę współpracy, budowania zdolności, potrzeby w zakresie specjalistycznego szkolenia zawodowego w dziedzinie nauczania cyfrowego, jak i zapotrzebowanie na środki wsparcia, w gronie nauczycieli i trenerów oraz w ramach sieci kształcenia nauczycieli i w ramach instytucji edukacyjnych.

UZNAJĄC, ŻE:

19. Wyzwaniem pozostaje przepaść cyfrowa na poziomie poszczególnych państw członkowskich i na poziomie całej Unii, gdyż może pogłębić inne wcześniej istniejące nierówności strukturalne, w tym nierówności społeczno-gospodarcze i różnice w położeniu kobiet i mężczyzn.
20. W kontekście technologii edukacji cyfrowej należy zapewnić ochronę danych i suwerenność cyfrową państw członkowskich i ich obywateli, bez względu na pilność sytuacji. Ponadto w kontekście intensywniejszego tworzenia i rozpowszechniania cyfrowych treści edukacyjnych należy przestrzegać prawnych i etycznych zasad leżących u podstaw własności intelektualnej.
21. Nowe formy transferu wiedzy i nowe warunki uczenia się, również na zasadzie współtworzenia, sprzyjają szerszemu powiązaniu między formalnym kształceniem i szkoleniem a uczeniem się pozaformalnym i nieformalnym. Wymiana dobrych praktyk na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i unijnym zapewnia możliwości w zakresie przyspieszenia wprowadzania technologii edukacji cyfrowej do wszystkich form uczenia się i w zakresie wspierania wysokiej jakości i włączającego charakteru nauczania i uczenia się.

⁽⁹⁾ EURYDICE (2020). Impact of COVID-19: closure of education systems in Europe (Skutki COVID-19: zamknięcie systemów edukacji w Europie).

22. Technologie edukacji cyfrowej stwarzają nowe możliwości uczenia się i nauczania i są jednym z istotnych czynników zapewniania wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia. Mogą być uzupełnieniem bezpośredniej interakcji zachodzącej w nauczaniu i szkoleniu opartym na kontakcie osobistym, a także najlepszych praktyk i narzędzi niecyfrowych wykorzystywanych w nauczaniu i uczeniu się, które zachowują swoje znaczenie i nie mogą zostać w pełni zastąpione formatem cyfrowym.
23. Aby technologia mogła wspierać jakość i włączający charakter edukacji, muszą jej towarzyszyć bezpieczne warunki uczenia się i podejścia pedagogiczne. Przedsiębiorstwa zajmujące się technologiami edukacyjnymi, w tym start-upy i MŚP, odgrywają zasadniczą rolę w rozwijaniu innowacyjnych i dostępnych technologii edukacji cyfrowej, tym samym wspierając zarówno edukację cyfrową, jak i transformację cyfrową europejskich gospodarek. Warunki sprzyjające innowacjom oraz odpowiednie możliwości finansowania mają kluczowe znaczenie dla pomyślnego rozwoju tych przedsiębiorstw.
24. W edukacji cyfrowej należy położyć nacisk na znaczenie koncepcji pedagogicznych oraz narzędzi i metod uczenia się i nauczania. Badania edukacyjne mogą przyczynić się do rozwijania innowacyjnych koncepcji w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz umożliwić szersze zrozumienie wpływu, jaki transformacja cyfrowa wywiera na uczenie się i nauczanie oraz na systemy kształcenia i szkolenia.
25. Zapewnienie kompetencji cyfrowych we wszystkich rodzajach i na każdym poziomie kształcenia i szkolenia powinno zawsze iść w parze z odpowiednim połączeniem powiązanych kompetencji kluczowych, w tym umiejętności życiowych, oraz znajdować wsparcie w najnowocześniejszych dostępnych infrastrukturze, wyposażeniu i technologii. Zwłaszcza programy kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji, wymagają odpowiedniego połączenia umiejętności i kompetencji cyfrowych, zawodowych i technologicznych, które mogą zwiększyć szanse na zatrudnienie.
26. Warunkiem międzynarodowej konkurencyjności europejskiego systemu innowacji i jego zrównoważonego charakteru są wysokiej jakości i włączające systemy kształcenia i szkolenia. Jest nim także doskonały system badawczy, najlepiej ściśle powiązany z kształceniem i szkoleniem. Zatem szybki transfer rezultatów badań i innowacji, np. wynikających z badań edukacyjnych, a także współtworzenie i testowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie edukacji cyfrowej będą miały wartość dodaną w kształceniu i szkoleniu np. w kształtowaniu polityki lub w zastosowaniach pedagogicznych.

ODNOTOWUJĄC, ŻE:

27. Komisja Europejska opublikowała zaktualizowany Plan działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 pt. „Nowe podejście do kształcenia i szkolenia w epoce cyfrowej”⁽¹⁰⁾, który w stosownych przypadkach i w razie potrzeby powinien być w ramach działań następczych rozwijany z państwami członkowskimi na zasadzie współtworzenia.
28. Jego główne cele, czyli wspieranie rozwoju wysoce efektywnego ekosystemu edukacji cyfrowej oraz poprawa kompetencji i umiejętności cyfrowych na potrzeby transformacji cyfrowej, mogą przyczynić się do bardziej strategicznego podejścia do edukacji cyfrowej na szczeblu Unii.
29. Wysoce efektywny ekosystem edukacji cyfrowej⁽¹¹⁾ powinien umożliwiać wysokiej jakości i włączające kształcenie i szkolenie dzięki odpowiedniej infrastrukturze, łączności, planowaniu potencjału cyfrowego i zdolnościom organizacyjnym, które mogą ułatwiać bardziej elastyczny dostęp do kształcenia i szkolenia dla wszystkich i wszędzie. Jest podstawą udanego wdrożenia edukacji cyfrowej i warunkiem wstępnym strukturalnej transformacji systemów kształcenia i szkolenia.
30. Nauczyciele, trenerzy, edukatorzy i pozostali członkowie kadry pedagogicznej oraz osoby uczące się w każdym wieku we wszystkich rodzajach i na każdym poziomie kształcenia i szkolenia potrzebują kompetencji cyfrowych i odpowiednich podejść pedagogicznych po to, by konstruktywnie wykorzystywać technologie cyfrowe w edukacji. Zapewnianie kompetencji cyfrowych powinno uwzględniać aspekt płci i być dostosowane do wieku i obejmować także umiejętność korzystania z mediów i z danych oraz umiejętności cyfrowe, myślenie krytyczne, zwalczanie wprowadzania w błąd i dezinformacji, treści szkodliwych i nawołujących do nienawiści, a także zwalczanie cyberprzemocy i uzależnień, oraz powinno uwzględniać kwestie bezpieczeństwa, takie jak ochrona prywatności, ochrona danych i prawa własności intelektualnej.

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 624 final.

⁽¹¹⁾ Do celów niniejszych konkluzji ekosystemy edukacji cyfrowej można rozumieć jako otoczenie i warunki niezbędne do zagwarantowania wysokiej jakości włączającej edukacji cyfrowej. Pojęcie to odnosi się głównie do jakościowych treści, narzędzi przyjaznych dla użytkownika, usług wnoszących wartość dodaną oraz bezpiecznych platform.

31. Należy wspierać uczenie się pozaformalne i nieformalne jako ważne narzędzia zapewniające osobom w każdym wieku znajdującym się poza systemem kształcenia formalnego niezbędny poziom kompetencji cyfrowych, tak by pomóc im w rozwoju zawodowym i osobistym, również w odniesieniu do czynników takich jak relacje społeczne oraz zdrowie fizyczne i psychiczne, a także dobrostan cyfrowy. W tym względzie istotne są otoczenie cyfrowe oraz kultura konstruktywnego i etycznego korzystania z narzędzi cyfrowych. Możliwości cyfrowego uczenia się pozaformalnego i nieformalnego są ważne zwłaszcza dla osób młodych, jednak są także istotne dla osób starszych, które szczególnie ucierpiały wskutek pandemii COVID-19.

ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, ABY ZGODNIE Z UWARUNKOWANIAMI KRAJOWYMI:

32. Promowały uwzględnianie technologii edukacji cyfrowej i nabywanie kompetencji cyfrowych, by wzmocnić nauczanie, szkolenie i uczenie się we wszystkich rodzajach i na każdym poziomie kształcenia i szkolenia, a także w perspektywie uczenia się przez całe życie.
33. Zachęcały do oceniania i zapewniania jakości innowacyjnych sposobów uczenia się, w tym komponentów cyfrowych, oraz do walidacji uzyskiwanych dzięki nim efektów uczenia się.
34. Zastanowiły się nad modelami pedagogicznymi oraz kształceniem i szkoleniem nauczycieli, trenerów i edukatorów oraz pozostałych członków kadry pedagogicznej, tak by lepiej wykorzystać rozmaite możliwości oferowane przez technologie edukacji cyfrowej.
35. Umożliwiły nauczycielom, trenerom i edukatorom oraz pozostałym członkom kadry pedagogicznej, takim jak osoby szkolące nauczycieli, początkowy rozwój zawodowy i ustawiczne doskonalenie zawodowe, tak by rozwijali i podnosili własne umiejętności i kompetencje cyfrowe oraz podstawową znajomość ICT do poziomu, który pozwoli im pewnie pracować z technologiami edukacji cyfrowej i zapewniać wysokiej jakości kształcenie i szkolenie; powinny także motywować ich do takiego rozwoju i doskonalenia zawodowego. W ten sposób powinni zyskać możliwość uczestniczenia w tworzeniu innowacyjnych i ukierunkowanych na osobę uczącą się metod nauczania i szkolenia oraz dydaktyki stosowanej, które wspierają krytyczne i kreatywne myślenie, oraz możliwość tworzenia bezpiecznych, wysokiej jakości i włączających warunków nauki i treści nauczania. Dobrze wyszkoleni nauczyciele, którzy potrafią korzystać z technologii cyfrowych do celów pedagogicznych w sposób konstruktywny, uwzględniający aspekt płci i dostosowany do wieku, są jednym z kluczowych czynników tworzenia wysokiej jakości i włączającej edukacji cyfrowej dla wszystkich.
36. Sprzyjały włączeniu społecznemu wszystkich osób uczących się, niwelując nierówności społeczne i zamykając przepaść cyfrową, a także zapewniając wszystkim równy dostęp do odpowiednich możliwości i warunków cyfrowego uczenia się.
37. Rozważyły inwestowanie w edukację cyfrową poprzez wykorzystanie możliwości nowego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w szczególności inicjatyw przewodnich w dziedzinie łączności oraz zmiany i podnoszenia kwalifikacji, by przyczynić się do odbudowy poprzez unowocześnienie i wzmocnienie wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia. Rozważyły także skorzystanie z innych możliwości unijnego finansowania, takich jak Erasmus+, „Horyzont Europa”, „Cyfrowa Europa”, instrument „Łącząc Europę” 2, InvestEU, EFRR i EFS+.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI, BY ZGODNIE Z TRAKTATAMI I Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI I UWARUNKOWAŃ KRAJOWYCH:

38. Zapewniła skoordynowane podejście do edukacji cyfrowej na forum Komisji i wraz z państwami członkowskimi i odpowiednimi interesariuszami rozpoczęła strategiczny proces refleksji nad czynnikami umożliwiającymi udaną edukację cyfrową, w tym łącznością i pedagogiką cyfrową, infrastrukturą, wyposażeniem cyfrowym, umiejętnościami cyfrowymi nauczycieli i uczniów, standardami interoperacyjności i danych, z uwzględnieniem suwerenności technologicznej, prywatności, ochrony danych i etyki, przy jednoczesnym dążeniu do wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia. W ramach tych działań Komisja powinna nawiązywać, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i w oparciu o dowody, do konkluzji Rady o przeciwdziałaniu kryzysowi wywołanemu przez COVID-19 w edukacji, dążąc do wypracowania na poziomie Unii porozumienia co do podejść umożliwiających skuteczne, włączające i ciekawe procesy zdalnego uczenia się.
39. Przeanalizowała sposoby wspierania bardziej zintegrowanego podejścia do rozwijania polityki w dziedzinie edukacji cyfrowej poprzez ewentualne ustanowienie europejskiej platformy edukacji cyfrowej, z wykorzystaniem istniejących sieci i innych odpowiednich działań, po to by móc lepiej reagować na tempo transformacji cyfrowej, w kontekście europejskiego obszaru edukacji i na zasadzie synergii i dopełniania się z innymi odpowiednimi politykami.

40. Wspierała rozwój edukacji cyfrowej w Europie i uwypukliła jej rolę poprzez europejski program na rzecz umiejętności, europejski obszar edukacji i nowe strategiczne ramy europejskiej współpracy, które zastąpią ET2020.
41. Zapewniała informacje na temat rozwoju metod edukacji cyfrowej i wymieniała dobre praktyki, w szczególności w drodze wzajemnego uczenia się między państwami członkowskimi, oraz by zapewniała informacje na temat współpracy międzynarodowej i ustalania benchmarków np. z Radą Europy, UNESCO i OECD.
42. Wspierała państwa członkowskie w bieżącej transformacji cyfrowej w dziedzinie kształcenia i szkolenia, w szczególności poprzez współpracę międzysektorową pomiędzy różnymi krajowymi inicjatywami i strategiami w dziedzinie edukacji cyfrowej, oraz by ułatwiała kontakty między władzami, ekspertami, badaczami w dziedzinie edukacji, organizatorami kształcenia i szkolenia, społeczeństwem obywatelskim (związkami zawodowymi nauczycieli, stowarzyszeniami osób uczących się i rodziców) i sektorem prywatnym.
43. Ściśle współpracowała z państwami członkowskimi i odpowiednimi interesariuszami, by analizować istniejące krajowe i europejskie ekosystemy edukacji cyfrowej, jednocześnie dostrzegając, że wysoce efektywny ekosystem edukacji cyfrowej wymaga treści, platform, usług i narzędzi edukacyjnych, które muszą być zorientowane na osobę uczącą się, godne zaufania, bezpieczne, rzetelne z pedagogicznego punktu widzenia, dostępne i w stosownych przypadkach – wielojęzyczne, a także rozwijane w sposób otwarty i muszą charakteryzować się wysoką jakością. Oznacza to również zajęcie się aspektami etycznymi, m.in. sztucznej inteligencji, a także wspieranie ochrony danych osobowych osób uczących się i użytkowników oraz zagwarantowanie bezpiecznych kontaktów międzynarodowych dzięki interoperacyjności zgodnej z europejskimi uregulowaniami o ochronie danych.

ZWRACA SIĘ DO KOMISJI I PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY ZGODNIE ZE SWOIMI KOMPETENCJAMI I Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI:

44. Produktywnie wykorzystywały cyfrowy wymiar programu Erasmus+, a w stosownych przypadkach – synergie z innymi stosownymi programami Unii, w celu wsparcia planów transformacji cyfrowej instytucji edukacyjnych. Za pośrednictwem projektów w ramach programu Erasmus+ nadal wspierały rozwój zawodowy nauczycieli oraz rozwój umiejętności, kompetencji i zdolności cyfrowych, skuteczne wdrażanie metod i narzędzi kształcenia i szkolenia cyfrowego, a także rozwój otwartych zasobów edukacyjnych we wszystkich dziedzinach kształcenia i szkolenia z myślą o uczeniu się przez całe życie. Przeanalizowały, w jaki sposób program Erasmus+ może przyczynić się do zwiększenia dostępności cyfrowych treści edukacyjnych i większego włączenia społecznego, po to by wspierać sukces edukacyjny wszystkich osób uczących się.
45. Zbadały możliwość wzmocnienia synergii między różnymi europejskimi, krajowymi i regionalnymi programami, inicjatywami i projektami, aby wspierać włączenie społeczne; rozwijały umiejętności i kompetencje cyfrowe dla osób uczących się i nauczycieli, trenerów i edukatorów, w szczególności osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących; wzmocniły rozwój innowacyjnych metod i narzędzi uczenia się i nauczania i zapewniły wszystkim osobom uczącym się możliwość korzystania z wysokiej jakości i włączającego kształcenia i szkolenia.
46. Nadal wspierały inicjatywę dotyczącą Uniwersytetów Europejskich – za pośrednictwem programu Erasmus+ i programu „Horyzont Europa” – oraz centra doskonałości zawodowej i by wykorzystywały ich potencjał dla rozwoju edukacji cyfrowej; wspierały rozpowszechnianie, wykorzystanie i skalowalność wyników odpowiednich projektów w ramach programu Erasmus+ w celu dostarczenia informacji decydom i praktykom edukacji.
47. Zbadały kwestię wykorzystania technologii cyfrowych w celu zapewnienia większych możliwości w zakresie mobilności mieszanej i wirtualnej, a także dalszych elastycznych możliwości uczenia się w ramach kształcenia i szkolenia; wspierały wymianę najlepszych praktyk z myślą o udoskonaleniu uczenia się i nauczania, propagowały usługi wsparcia i cyfrowe procesy administracyjne np. rozwijane w kontekście inicjatywy dotyczącej europejskiej legitymacji studenckiej czy Europass.
48. Dalej wzmocniały i maksymalizowały synergie pomiędzy narzędziami do samooceny (np. SELFIE, HEInnovate), ramami (europejskie ramy kompetencji cyfrowych), wydarzeniami bazującymi na czynnym udziale uczestników i działaniami promocyjnymi (np. Hakaton Edukacji Cyfrowej, Europejski Tydzień Kodowania) i istniejącymi platformami (np. eTwinning, europejska platforma internetowa dla szkół School Education Gateway i EPALE); nadal prowadziły współpracę za pośrednictwem sieci, takich jak koalicja na rzecz umiejętności cyfrowych i zatrudnienia, i nadal wspierały sieć ds. własności intelektualnej w edukacji zarządzaną przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej.

49. Wykorzystały badania, w tym wyniki europejskich projektów finansowanych z programu Erasmus+ i programu „Horyzont Europa” oraz programu „Cyfrowa Europa”, po to by wzmocnić synergie między europejskim obszarem edukacji a europejską przestrzenią badawczą w dążeniu do ambitnej edukacji cyfrowej; chodzi o wspieranie i wykorzystywanie badań w taki sposób, by ich wyniki służyły opracowaniu innowacyjnych rozwiązań pedagogicznych oraz kształtowaniu, wdrażaniu i ocenie polityki.
 50. Wykorzystały wyniki odpowiednich publikacji i analiz dotyczących edukacji cyfrowej zleconych przez państwa członkowskie i organizacje międzynarodowe, mianowicie OECD, UNESCO i Radę Europy.
-

ZAŁĄCZNIK

Tło polityczne

1. Zalecenie Rady z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
2. Konkluzje Rady w sprawie inwestowania w kształcenie i szkolenie – odpowiedź na komunikat pt. „Nowe podejście do edukacji: inwestowanie w umiejętności na rzecz lepszych efektów społeczno-gospodarczych” oraz na roczną analizę wzrostu gospodarczego 2013 ⁽¹⁾.
3. Konkluzje Rady w sprawie roli wczesnej edukacji i kształcenia podstawowego w stymulowaniu kreatywności, innowacyjności i kompetencji cyfrowych ⁽²⁾.
4. Konkluzje Rady w sprawie cyfrowej pracy z młodzieżą ⁽³⁾.
5. Wspólne sprawozdanie Rady i Komisji z 2015 r. z wdrażania strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020) – Nowe priorytety współpracy europejskiej w dziedzinie kształcenia i szkolenia ⁽⁴⁾.
6. Konkluzje Rady w sprawie rozwijania – poprzez kształcenie i szkolenie – umiejętności korzystania z mediów i umiejętności krytycznego myślenia ⁽⁵⁾.
7. Rezolucja Rady w sprawie Nowego programu na rzecz umiejętności dla konkurencyjnej Europy sprzyjającej włączeniu społecznemu ⁽⁶⁾.
8. Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie włączenia w kontekście różnorodności z myślą o osiągnięciu ogólnodostępnej edukacji wysokiej jakości ⁽⁷⁾.
9. Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie ⁽⁸⁾.
10. Konkluzje Rady pt. „Wzmocnione środki na rzecz ograniczania poziomej segregacji płciowej w edukacji i zatrudnieniu” (7 grudnia 2017 r.).
11. Konkluzje Rady w sprawie rozwoju szkół oraz doskonałego poziomu nauczania ⁽⁹⁾.
12. Konkluzje Rady w sprawie odnowionego programu UE dla szkolnictwa wyższego ⁽¹⁰⁾.
13. Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie ⁽¹¹⁾.
14. Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie kompleksowego podejścia do nauczania i uczenia się języków ⁽¹²⁾.
15. Zalecenie Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych ⁽¹³⁾ i konkluzje Rady z dnia 22 maja 2019 r. o wdrażaniu tego zalecenia ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 64 z 5.3.2013, s. 5.

⁽²⁾ Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 17.

⁽³⁾ Dz.U. C 414 z 10.12.2019, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 417 z 15.12.2015, s. 25.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 212 z 14.6.2016, s. 5.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 467 z 15.12.2016, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 62 z 25.2.2017, s. 3.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 15.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 421 z 8.12.2017, s. 2.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 429 z 14.12.2017, s. 3.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 189 z 4.6.2018, s. 1.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 189 z 5.6.2019, s. 15.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 484 z 24.12.2016, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 189 z 5.6.2019, s. 23.

16. Konkluzje Rady w sprawie kroków ku urzeczywistnieniu wizji europejskiego obszaru edukacji ⁽¹⁵⁾.
17. Konkluzje Rady z dnia 9 kwietnia 2019 r. pt. „Z myślą o sprawieniu, by do roku 2030 Unia stała się jeszcze bardziej zrównoważona” ⁽¹⁶⁾.
18. Konkluzje Rady z dnia 7 czerwca 2019 r. w sprawie przyszłości wysoce ucyfrowanej Europy po roku 2020: „Stymulowanie cyfrowej i gospodarczej konkurencyjności i spójności cyfrowej w całej Unii” ⁽¹⁷⁾.
19. Rezolucja Rady w sprawie dalszego rozwijania europejskiego obszaru edukacji w celu wsparcia zorientowanych na przyszłość systemów kształcenia i szkolenia ⁽¹⁸⁾.
20. Konkluzje Rady w sprawie kluczowej roli polityk uczenia się przez całe życie we wzmacnianiu społeczeństw z myślą o technologicznej i ekologicznej transformacji wspierającej trwałą i włączający wzrost ⁽¹⁹⁾.
21. Rezolucja Rady pt. „Kształcenie i szkolenie a europejski semestr: zapewnienie rzeczowych debat na temat reform i inwestycji” ⁽²⁰⁾.
22. Konkluzje Rady w sprawie europejskich nauczycieli i trenerów przyszłości ⁽²¹⁾.
23. Konkluzje Rady w sprawie przeciwdziałania kryzysowi wywołanemu przez COVID-19 w kształceniu i szkoleniu ⁽²²⁾.
24. Konkluzje Rady Europejskiej z 1–2 października 2020 r. ⁽²³⁾.
25. Konkluzje Rady w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy ⁽²⁴⁾.
26. Konkluzje Rady pt. „Zmiana i podnoszenie kwalifikacji jako podstawa zrównoważoności i zatrudnialności w kontekście wspierania odbudowy gospodarczej i spójności społecznej” (8 czerwca 2020 r.).

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 195 z 7.6.2018, s. 7.

⁽¹⁶⁾ Dok. 8286/19.

⁽¹⁷⁾ Dok. 10102/19.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 389 z 18.11.2019, s. 1.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 389 z 18.11.2019, s. 12.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 64 z 27.2.2020, s. 1.

⁽²¹⁾ Dz.U. C 193 z 9.6.2020, s. 11.

⁽²²⁾ Dz.U. C 212I z 26.6.2020, s. 9.

⁽²³⁾ Dok. EUCO 13/20.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 202I z 16.6.2020, s. 1.